

เตรียมพร้อมก่อนเทรด Gold Futures

กวี นภาพาเจริญ , CFA, FRM

รองผู้จัดการฝ่ายธุรกิจอนุพันธ์

บมจ. หลักทรัพย์ บัวหลวง

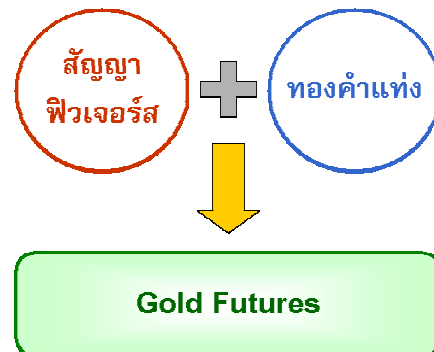
26 มกราคม 2552

รู้จักกับ Gold Futures

Gold Futures ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่

1. สัญญาฟิวเจอร์ส
2. ทองคำแท่ง

เมื่อทั้ง 2 ส่วนมารวมกันจึงกลายเป็น สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีทองคำแท่งเป็นสินค้าอ้างอิง หรือเราอาจจะเรียกว่า สัญญาซื้อขายทองคำแท่งล่วงหน้า ก็ได้

สำหรับนักลงทุนที่ยังไม่คุ้นเคยกับสัญญาฟิวเจอร์ส คงสงสัยว่า Gold Futures คืออะไร แท้ที่จริงแล้ว Gold Futures ก็คือ สัญญาที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงราคาทองคำกัน ณ ปัจจุบัน และจะมีการชำระกำไรขาดทุนกันเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งหมดอายุสัญญา ยกตัวอย่างเช่น

- ระหว่าง วันที่ 1
ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงราคา Gold Futures ซึ่งอ้างอิงกับทองคำแท่งขนาด 1 บาททองคำ ที่ราคา 14,000 บาท (ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องทำการวางหลักประกันก่อนทำการซื้อขาย Gold Futures)
- ณ วันที่ 1
ตลาดอนุพันธ์ประกาศราคาที่ใช้คำนวณกำไรขาดทุนเท่ากับ 14,200 บาท
ราคาเพิ่มสูงขึ้น 200 บาท จากราคาที่ตกลงกันไว้ ทำให้ผู้ซื้อได้กำไร 200 บาท และผู้ขายขาดทุน 200 บาท ดังนั้น ผู้ขายจะต้องจ่ายเงินให้ผู้ซื้อ 200 บาท ณ วันที่ 1
- ณ วันที่ 2
ตลาดอนุพันธ์ประกาศราคาที่ใช้คำนวณกำไรขาดทุนเท่ากับ 13,900 บาท
ราคาลดลง 200 บาท จากราคาที่ใช้คำนวณกำไรขาดทุนของวันก่อนหน้า ทำให้ผู้ซื้อขาดทุน 200 บาท และผู้ขายได้กำไร 200 บาท ดังนั้น ผู้ซื้อจะต้องจ่ายเงินให้ผู้ขาย 200 บาท ณ วันที่ 2

จากตัวอย่างข้างต้น เราจะเห็นว่ากำไรขาดทุนจะทำการชำระทุก ๆ สิ้นวัน และการชำระกำไรขาดทุนครั้งสุดท้ายจะมีขึ้น ณ วันที่สัญญาฟิวเจอร์สหมดอายุลง

การเก็งกำไรทิศทางของ Gold Futures

Gold Futures เป็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่สามารถช่วยให้นักลงทุนสามารถเก็งกำไรได้ทั้งในภาวะที่ราคาทองคำอยู่ในขาขึ้นและในภาวะที่ราคาทองคำอยู่ในขาลง เพราะ Gold Futures นั้นไม่มีการส่งมอบจริงระหว่าง

คู่สัญญา แต่ใช้วิธีชำระกำไรขาดทุนกันเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งหมดอายุสัญญา อันเป็นผลให้นักลงทุนสามารถทำธุรกรรมดังต่อไปนี้ได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

1. “ซื้อก่อน ขายทีหลัง” เพื่อใช้เก็งกำไรในภาวะตลาดขาขึ้น
2. “ขายก่อน ซื้อคืนทีหลัง” เพื่อใช้เก็งกำไรในภาวะตลาดขาลง

ลักษณะและข้อกำหนดของ Gold Futures

ตารางที่ 1 : ลักษณะและข้อกำหนดของ Gold Futures ที่ บมจ. ตลาดอนุพันธ์กำหนด

สินค้าอ้างอิง	ทองคำแท่งบริสุทธิ์ 96.5%
ขนาดสัญญา	50 บาททองคำ
เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ	เดือนกุมภาพันธ์ เมษายน มิถุนายน สิงหาคม ตุลาคม และธันวาคม โดยใช้เดือนคู่ที่ใกล้ที่สุด 3 เดือนคู่
ช่วงราคาซื้อขายขั้นต่ำ	10 บาท
ช่วงการเปลี่ยนแปลงของราคาสูงสุดแต่ละวัน	+/-20% ของราคาที่ใช้ชำระราคาในวันทำการก่อนหน้า โดยมี Circuit Breaker ที่ +/-10% ของราคาที่ใช้ชำระราคาในวันทำการก่อน
เวลาซื้อขาย Pre-open: Morning session: Pre-open: Afternoon session:	9:15 – 9:45 9:45 – 12:30 14:00 – 14:30 14:30 – 16:55
วันซื้อขายวันสุดท้าย	วันทำการก่อนวันทำการสุดท้ายของเดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ โดยให้ช่วงเวลาซื้อขายในวันสุดท้ายของการซื้อขายสิ้นสุดในเวลา 16.30 น.
ราคาที่ใช้ชำระราคาในวันซื้อขายวันสุดท้าย	TFEX เป็นผู้ประกาศราคา โดยคำนวณจาก London Gold A.M. Fixing Price ซึ่งประกาศโดย London Gold Market Fixing Limited ซึ่งใช้สูตรต่อไปนี้คำนวณ: $(\text{London Gold AM Fixing}) \times (15.244 / 31.1035) \times (0.965/0.995) \times (\text{THB/USD})$
วิธีชำระราคา	กำไร / ขาดทุน ชำระราคาเป็นเงินสด

ลักษณะและข้อกำหนดของ Gold Futures (ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 1) มีดังต่อไปนี้

1. สินค้าอ้างอิง

ทองคำแท่งซึ่งเป็นสินค้าอ้างอิงของ Gold Futures คือทองคำแท่งที่มีความบริสุทธิ์ 96.5% ซึ่งถือว่าเป็นทองคำแท่งมาตรฐานที่นิยมซื้อขายมากที่สุดในประเทศไทย

2. ขนาดของสัญญา

สัญญา Gold Futures มีขนาดของสัญญาเท่ากับทองคำแท่งขนาด 50 บาททองคำ (หรือ 762.2 กรัม) โดยที่ทองคำแท่งขนาด 1 บาททองคำหนักเท่ากับ 15.244 กรัม ซึ่งหมายความว่าถ้าราคาของ Gold Futures อยู่ที่ 13,000 บาท มูลค่าสัญญาจะเท่ากับ $13,000 \times 50 = 650,000$ บาท

3. เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ

ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุมี 6 เดือนได้แก่ กุมภาพันธ์ เมษายน มิถุนายน สิงหาคม ตุลาคม และธันวาคม โดยนับไปไม่เกิน 3 เดือนคู่ ทำให้ ตามปกติ สัญญา Gold Futures ที่มีการซื้อขายนั้นจะมีทั้งหมด 3 สัญญา เช่น

- ถ้าวันนี้เป็นวันที่ 2 ก.พ. 2552 สัญญา Gold Futures ที่มีการซื้อขายนั้นจะมีทั้งหมด 3 สัญญา และมีเดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุได้แก่ กุมภาพันธ์ 2552 เมษายน 2552 และมิถุนายน 2552

4. ช่วงราคาซื้อขายขั้นต่ำ

ราคาของสัญญา Gold Futures ที่มีการซื้อขายกันนั้นจะสามารถส่งคำสั่งซื้อขายโดยระบุราคาได้ห่างกันไม่ต่ำกว่า 10 บาท

- ตัวอย่างของราคาที่สามารถระบุได้มีดังนี้ 13,000 บาท 13,010 บาท และ 13,020 บาท เป็นต้น
- ตัวอย่างของราคาที่ไม่สามารถระบุได้มีดังนี้ 13,005 บาท 13,014 บาท และ 13,029 บาท เป็นต้น

5. ช่วงการเปลี่ยนแปลงของราคาสูงสุดแต่ละวัน

- ณ เริ่มต้นของแต่ละวัน ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้ช่วงการเปลี่ยนแปลงราคาสูงสุดออกเป็น $\pm 10\%$ ของราคาที่ใช้ชำระราคา (Daily Settlement Price) ในวันทำการก่อนหน้า
- แต่ถ้าวราคารซื้อขายของ Gold Futures ของสัญญาที่มีเดือนสิ้นสุดอายุใกล้สุดและระดับ $\pm 10\%$ ของราคาที่ใช้ชำระราคา (Daily Settlement Price) ในวันทำการก่อนหน้า ตลาดอนุพันธ์จะหยุดการซื้อขายชั่วคราว
- หลังจากตลาดอนุพันธ์เปิดการซื้อขายอีกครั้ง ช่วงการเปลี่ยนแปลงราคาสูงสุดจะถูกขยายออกเป็น $\pm 20\%$ ของราคาที่ใช้ชำระราคาในวันทำการก่อนหน้า ดังนั้น ถ้าวราคารเพื่อการชำระราคา (Daily Settlement Price) ของวันทำการก่อนหน้าเท่ากับ 14,000 บาท ราคาสูงสุดที่สามารถซื้อขายได้จะไม่เกิน 16,800 บาท (+20%) และราคาต่ำสุดที่สามารถซื้อขายได้จะไม่ต่ำกว่า 11,200 บาท (-20%)

6. เวลาซื้อขาย

มีทั้งหมด 4 ช่วงเวลาดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : เวลาซื้อขายปกติของ Gold Futures

ลำดับที่	ชื่อช่วงเวลา	ช่วงเวลา
1	Pre-open	9:15 – 9:45
2	Morning session	9:45 – 12:30
3	Pre-open	14:00 – 14:30
4	Afternoon session	14:30 – 16:55

7. วันซื้อขายวันสุดท้าย

วันซื้อขายวันสุดท้ายของทุกสัญญานั้นเป็นวันทำการก่อนวันทำการสุดท้ายของเดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ โดยตัวอย่างของวันซื้อขายวันสุดท้ายมีดังนี้

- สัญญาที่จะหมดอายุในเดือน กุมภาพันธ์ 2552 จะมีวันซื้อขายวันสุดท้ายตรงกับ 26 ก.พ. 2552
- สัญญาที่จะหมดอายุในเดือน เมษายน 2552 จะมีวันซื้อขายวันสุดท้ายตรงกับ 29 เม.ย. 2552
- สัญญาที่จะหมดอายุในเดือน มิถุนายน 2552 จะมีวันซื้อขายวันสุดท้ายตรงกับ 29 มิ.ย. 2552
- สัญญาที่จะหมดอายุในเดือน สิงหาคม 2552 จะมีวันซื้อขายวันสุดท้ายตรงกับ 28 ส.ค. 2552
- สัญญาที่จะหมดอายุในเดือน ตุลาคม 2552 จะมีวันซื้อขายวันสุดท้ายตรงกับ 29 ต.ค. 2552
- สัญญาที่จะหมดอายุในเดือน ธันวาคม 2552 จะมีวันซื้อขายวันสุดท้ายตรงกับ 29 ธ.ค. 2552

นอกจากนั้น ในวันซื้อขายสุดท้ายของแต่ละสัญญา สัญญานั้นจะมีการซื้อขายสิ้นสุดในเวลา 16.30 น.

8. ราคาที่ใช้ชำระราคาในวันซื้อขายสุดท้าย (Final Settlement Price)

ใช้ราคา London Gold AM Fixing เป็นราคาอ้างอิงในการคำนวณ Final Settlement Price โดยปรับน้ำหนักจากทรอยออนซ์เป็นน้ำหนักบาททองคำ ปรับค่าความบริสุทธิ์ของทองคำจาก 99.5% เป็น 96.5% และปรับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐเป็นบาท หรือสามารถสรุปเป็นสูตรดังนี้

$$\text{Final Settlement Price} = \text{London Gold AM Fixing} \times \left(\frac{15.244}{31.1035} \right) \times \left(\frac{0.965}{0.995} \right) \times \left(\frac{\text{THB}}{\text{USD}} \right)$$

9. วิธีส่งมอบ / ชำระราคา

ในการซื้อขาย Gold Futures เป็นการส่งมอบเฉพาะกำไร/ขาดทุน จึงมีการชำระราคาเป็นเงินสดเท่านั้น (Cash Settlement) เหมือนกับตัวอย่างการคำนวณกำไร/ขาดทุนที่แสดงไว้ในหน้าที่ 1

ข้อสัญญาสำหรับการส่งคำสั่งซื้อขาย

ตลาดอนุพันธ์กำหนดให้มีการใช้อักษรย่อสำหรับสัญญาฟิวเจอร์ส ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

■ ส่วนที่ 1 : สินค้าอ้างอิง

เนื่องจากสินค้าอ้างอิงของ Gold Futures มีเพียงทองคำแท่งเท่านั้น ในส่วนที่ 1 นี้จึงใช้ GF แทนทองคำแท่ง

■ ส่วนที่ 2 : เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ

ใช้อักษรย่อหนึ่งตัวแทนชื่อเดือนตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : อักษรย่อของเดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ

เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ	อักษรย่อ	เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ	อักษรย่อ
กุมภาพันธ์	G	สิงหาคม	Q
เมษายน	J	ตุลาคม	V
มิถุนายน	M	ธันวาคม	Z

■ ส่วนที่ 3 : ปีที่สัญญาสิ้นสุดอายุ

ใช้ตัวเลข 2 ตัวสุดท้ายตามปี ค.ศ. เช่น ค.ศ. 2009 ใช้ตัวย่อเป็น 09 และ ค.ศ. 2010 ใช้ตัวย่อเป็น 10 เป็นต้น

เมื่อรวมทั้ง 3 ส่วนเข้าด้วยกันเราจะได้เป็นชื่อสัญญาของ Gold Futures ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 : ตัวอย่างชื่อสัญญาของ Gold Futures

ชื่อสัญญา	เดือนที่สัญญาสิ้นสุดอายุ	ปีที่สัญญาสิ้นสุดอายุ
GFG09	กุมภาพันธ์	ค.ศ. 2009 หรือ พ.ศ. 2552
GFJ09	เมษายน	ค.ศ. 2009 หรือ พ.ศ. 2552
GFM09	มิถุนายน	ค.ศ. 2009 หรือ พ.ศ. 2552
GFQ09	สิงหาคม	ค.ศ. 2009 หรือ พ.ศ. 2552
GFV09	ตุลาคม	ค.ศ. 2009 หรือ พ.ศ. 2552

GFZ09

ธันวาคม

ค.ศ. 2009 หรือ พ.ศ. 2552

ที่มาของรหัสเดือน

หลาย ๆ คนที่คุ้นเคยหรือได้รู้จักสัญญาอื่น ๆ ที่ทำการซื้อขายในตลาดอนุพันธ์ อันได้แก่ SET50 Index Futures, SET50 Index Options, และ Single Stock Futures อาจจะสังเกตเห็นว่ารหัสเดือนของ Gold Futures นั้นแตกต่างออกไป โดยมีรหัสเดือนถึง 6 ตัว ได้แก่ G, J, M, Q, V, และ Z ในขณะที่สัญญาอื่น ๆ นั้นมีรหัสเดือนแค่ 4 ตัว ได้แก่ H, M, U, และ Z

จริง ๆ แล้ว รหัสเดือนเหล่านี้เป็นรหัสสากลที่ใช้กันทั่วโลก โดยมีทั้งหมด 12 ตัว ตั้งแต่มกราคมถึงธันวาคมดังนี้

ตารางที่ 5 : รหัสเดือนทั้งหมด

ชื่อเดือนภาษาไทย	ชื่อเดือนภาษาอังกฤษ	รหัสเดือน
มกราคม	January	F
กุมภาพันธ์	February	G
มีนาคม	March	H
เมษายน	April	J
พฤษภาคม	May	K
มิถุนายน	June	M
กรกฎาคม	July	N
สิงหาคม	August	Q
กันยายน	September	U
ตุลาคม	October	V
พฤศจิกายน	November	X
ธันวาคม	December	Z

บางคน อาจจะเคยสงสัยเหมือนผมว่า ทำไมถึงไม่ใช่ ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของชื่อเดือนเป็นรหัส เช่น เดือนมกราคมใช้ตัว J แทน January และเดือนกุมภาพันธ์ใช้ตัว F แทน February เป็นต้น คำตอบก็คือว่า ใช้ไม่ได้เพราะมีบางเดือนมีตัวอักษรแรกเหมือนกัน ได้แก่

1. A ซึ่งมีเดือน April และ August ที่มีตัวอักษรแรกเหมือนกัน
2. J ซึ่งมีเดือน January, June, และ July ที่มีตัวอักษรแรกเหมือนกัน
3. M ซึ่งมีเดือน March และ May ที่มีตัวอักษรแรกเหมือนกัน

ถ้าสังเกตให้ดีเราจะพบลักษณะบางอย่างในตารางที่ 5 ที่ทำให้รู้ว่ารหัสเดือนเหล่านี้ไม่ได้กำหนดขึ้นมาอย่างไม่มีหลักการ หรือกำหนดตามใจชอบ ประการแรกคือ รหัสเดือนทั้งหมดเรียงจาก A ถึง Z โดยเริ่มต้นที่ F (ไม่มีตัวไหนกระโดดข้ามลำดับอักษรจาก A ถึง Z เลย) ส่วนอีกประการหนึ่งนั้นก็เป็นการเรียงลำดับเหมือนกันแต่อาจจะสังเกตยากหน่อย นั่นก็คือ การเรียงลำดับอักษรใน 7 เดือนแรก (F, G, H, J, K, M, และ N) เป็นตัวอักษรที่อยู่ติดกันบนแป้นพิมพ์ (Keyboard) ที่วางอยู่หน้าคอมพิวเตอร์นั่นเอง

รูปที่ 1 : รหัสเตือนกับการเรียงลำดับตามแป้นพิมพ์ (Keyboard)

Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P
A	S	D	F	G	H	J	K	L	
Z	X	C	V	B	N	M			

ที่มาของการเรียงลำดับนี้ ผมทราบมาจากคำบอกเล่าของ Trader ที่มีประสบการณ์ในตลาดอนุพันธ์มานานในระหว่างที่ผมได้ฝึกงานอยู่ในสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มต้นจาก ในอดีตที่การซื้อขายตราสารอนุพันธ์หรือฟิวเจอร์ส นั้นไม่ได้ทำการซื้อขายผ่านระบบคอมพิวเตอร์อย่างแพร่หลายเหมือนในปัจจุบัน แต่เป็นการใช้กระดาษจดชื่อสัญญาที่ต้องการซื้อขายกันและส่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บันทึกข้อมูลทำการป้อนข้อมูลเข้าระบบอีกทีหนึ่ง ทำให้มีโอกาสเกิดความผิดพลาดได้สูงในระหว่างกระบวนการอ่านลายมือและการป้อนข้อมูล ดังนั้นจึงมีคนคิดว่า ควรจะมีการกำหนดรหัสเตือนขึ้นหนึ่งตัวโดยเริ่มจากตัว F และเรียงไปตามแป้นพิมพ์ (ดังรูปที่ 1) โดยมีลำดับจาก A ถึง Z และข้ามตัวอักษรภาษาอังกฤษที่อาจจะทำให้เกิดความสับสนในการอ่านลายมือไป อาทิเช่น

- A และ D ซึ่งมีตัวเขียนคล้ายกัน (a และ d)
- L และ I ซึ่งมีตัวพิมพ์เล็กของ L (l) คล้ายกับตัว I (i) และหมายเลข 1
- B ซึ่งคล้ายกับเลข 8
- O ซึ่งคล้ายกับเลข 0
- S ซึ่งคล้ายกับเลข 5

สุดท้ายหวังว่า ทุก ๆ คนที่อ่านหัวข้อนี้แล้วจะมีความสับสนน้อยลงในการจำรหัสเตือนของสัญญาฟิวเจอร์ส และตราสารอนุพันธ์อื่น ๆ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

1. บมจ. บริษัทตลาดอนุพันธ์, **GOLD FUTURES** ซื้อขายมั่นใจ มีโอกาสทำกำไรบนราคาทอง, พิมพ์ครั้งที่ 1, แอลทีเพรส, 2551